

— 3) m. N. pr. eines Schakals, = शकालः PĀṆĀT. 9, 19. — 3) m. N. einer Blume, = दमन 2, c. $\text{RĪĀN. im } \text{ĀKDr. VARĀH. BRH. S. 76, 19. Verz. d. Oxf. H. (s. u. दमन). दमनकान्तेलिकः BHAVISHJOTTARA-P. in Verz. d. B. H. 136 (129). — 4) N. zweier Metra: a) 4 Mal — — — — — $\text{COLEBR. Misc. Ess. II, 159 (I, 11). — b) 4 Mal — — — — —}$ ebend. 160 (VI, 21, wo Snig st. rnig zu lesen ist).$

दमन्यु (von दमन), दमन्यति = caus. von 1. दम्: $\text{षट्कृतं त्रिशीर्षाणीं दमन्यत् RV. 10, 99, 6. — Vgl. दमायु.}$

दमनय (von 2. दम्) adj. dessen Wesen in Selbstbeherrschung besteht: सत्यमया उ वयं दममया क्षुभूषामः ÇĀṆKH. Br. 9, 1.

दमपत्तिका (von दमपत्ती) m. N. pr. eines Frauenzimmers Verz. d. B. H. No. 554.

दमपत्ती (f. vom partic. des caus. von 1. दम्) f. 1) N. pr. der Tochter Bhlma's, Königs von Vidarbha, und Gemahlin Nala's N. 1, 9. = ÇĀkjamuni in einer früheren Geburt Vāṣṭi zu H. 233. °कथा Titel einer Erzählung Verz. d. Oxf. H. No. 208. $\text{COLEBR. Misc. Ess. II, 103. °काव्य}$ Ind. St. 4, 176. Verz. d. Oxf. H. 164, a, 9. — 2) eine Gurkenart (s. भद्रमल्लिका) $\text{ÇABDAM. im } \text{ĀKDr.}$

दमपितर (vom caus. von 1. दम्) nom. ag. Zähler, Bändiger, Züchtiger; von Vishnu MBH. 13, 7044. Çiva Çiv.

दमायु (von 2. दम्), दमार्यति 1) sich selbst zähmen, — beherrschen: दमायतु ब्रह्मचारिणाः $\text{TAITT. Up. 1, 4, 2. — 2) bezwingen, bewältigen (vgl. दमन्यु): प्रएवे वीर उयमुयं दमायन् RV. 6, 47, 16.}$

दमितर (von 1. दम्) m. Bezähler, Bändiger: अयोभवदमितामिक्रतूनाम् $\text{RV. 3, 34, 10. उयस्यं चिदमिता 2, 23, 11. 5, 34, 6.}$

दमितन् (wie eben) 1) adj. P. 3, 2, 141. a) gezähmt, seine Leidenschaften beherrschend MBH. 3, 5016. — b) zähmend, bündigend; s. कामदमिनी. — 2) n. N. pr. eines Tirtha MBH. 3, 5044.

दमूनस् $\text{UNĀDIS. 4, 234. Feuer, der Gott des Feuers AK. 1, 1, 4, 51. H. 1097.}$ Die zweite Bed. bei WILS. und im $\text{ĀKDr. der Planet Venus}$ beruht auf falscher Auffassung von प्रज्ञ. — Vgl. das folg. Wort.

दमूनस् adj. zu Haus und Hof (1. दम्) —, zur Familie gehörig, eigen; dem Hause ergeben, häuslich, hausfreundlich; subst. Hausfreund NIA. 4, 5. यूथेवं पशुः पशूना दमूना अस्मौ ईन्द्रान्या ववृत्स्वाज्ञौ $\text{RV. 6, 19, 3. अस्मे रयिं न स्वर्थं दमूनसं भगं दत्तं न पंपृचासि घर्षासिम् 4, 144, 11. जुष्टो दमूना अतिथिर्दुरीणो इमं त्रौ यज्ञमुप याहि विद्वान् 5, 4, 5. नित्यंश्चाकन्यात्स्वर्पतिर्दमूना यस्मा उ देवः सविता ज्ञानं 10, 31, 4. मित्रो अघूर्युरिषिरो दमूनाः 3, 5, 4. दमूनसो अपसो ये सुहस्ताः (nach SĀJ. die Rbhū) 5, 42, 12. इषिरा योषा युवतिर्दमूना रात्रौ देवस्यं सवितुर्भगस्य AV. 19, 49, 1.}$ Unter den Göttern ist der hausfreundliche besonders Agni (daher m. = अग्नि H. 1097, Sch. $\text{ÇABDAR. im } \text{ĀKDr.};$ vgl. दमूनस्): दमूना गुरुर्पतिर्दम् औ अग्निर्भुवद्रपियती रयीषाम् $\text{RV. 1, 60, 4. देतो मन्त्रो विशो दमूनाः 7, 9, 2. 3, 1, 11. 17, 2, 15. 3, 6, 4, 4, 11. 11, 5, 10, 46, 6 u. s. w.;}$ aber auch Savitar: उडु ष्य देव सविता दमूना किरण्यपाणिः प्रतिदोषमस्यात् 6, 71, 4, 1, 123, 8. दमूना देवः सविता वरेण्यो दधद्रत्वं दत्तं पितृभ्य आर्येषु $\text{AV. 7, 14, 4. ÇĀṆKH. Çr. 5, 10, 10. Indra RV. 3, 31, 16.}$

दंपति (2. दम् = 1. दम् + पति) m. der gebietende Herr von Haus und Hof; Gebieter überh.: विश्वासां त्वा विशो पतिं क्वामके सर्वासां स-

मानं दंपतिं भुजे $\text{RV. 1, 127, 8. मेने इव तन्वाइं शुभमाने दंपतीव (vgl. KĀC. zu P. 1, 1, 11) क्रतुविद् जनेषु 2, 39, 2. दंपते voc. von Agni 5, 22, 4. 8, 73, 7. Indra 8, 58, 16. du. die beiden Gebieter, Mann und Frau gaṇa राजदत्तादि (hier eine Umstellung angenommen, weil दम् in der Bedeutung von Frau aufgefasst wird) zu P. 2, 2, 31. AK. 2, 6, 4, 38. H. 519. य-दंपती समनसा कृषोषि RV. 5, 3, 2. 10, 68, 2. 93, 12. 8, 31, 5. गर्भे नु नौ ज-निता दंपती कः 10, 10, 5. यस्त ऊत्र विकृत्यत्तरा दंपती शये 162, 4. 83, 32. AV. 6, 123, 2. 12, 3, 14. 27. 35. 14, 2, 9. इहेमार्विन्द्रं से नुद चक्रविकेव दंप-ती 64. GOBR. 1, 4, 25. 5, 28. M. 3, 116. SĀV. 6, 3. MBH. 13, 2737. RAGH. 1, 35, 2, 70. VARĀH. BRH. S. 5, 97. 73, 12. 94, 43 (von Vögeln). कालिक° $\text{PĀṆĀT. 225, 22. Vgl. 1. दन्.}$ Hierher gehört δεσπότης, was neuestens auch BENFAY erkannt hat; vgl. Z. f. vgl. Spr. 9, 110.$

दम् s. u. 1. दम्.
दम् (von दम्) gaṇa पचादि (nom. ag.?, fehlt in der v. l.) zu P. 3, 1, 134. m. 1) Betrug, Verstellung, Heuchelei, = कैतव $\text{AK. 1, 1, 3, 30. TRIK. 3, 3, 287. H. 378. MRD. bh. 5. — कल्क AK. 3, 4, 4, 14. TRIK. MRD. — गह्वर AK. 3, 4, 25, 185. — श्रोत्रोपाकृति (श्रोत्रोप° gedruckt) ÇABDAR. im } \text{ĀKDr. M. 4, 163. BHĀG. 16, 4. INDR. 3, 62. HARIV. 7981. SUÇR. 1, 312, 20. व्रतरु-चौ दम्: (गपयते) BHARTṢ. 2, 44. सुगुप्तस्यापि दम्भस्य ब्रह्माप्यतं न गच्छ-ति PĀṆĀT. I, 222. तत्र पूर्वश्चतुर्वर्गो (इत्याध्ययनदानानि तपः) दम्भार्थमपि सेव्यते HIT. I, 8. VARĀH. BRH. S. 104, 62. BHĀG. P. 4, 17, 32. DHŪRTAS. 70, 12. दम्भेनानुमूर्षत्तीम् RĀĀGA-TAR. 6, 195. ये बिह वै दाम्भिका दम्भयज्ञेषु पशून्विशसति BHĀG. P. 5, 26, 25. तं ज्ञाप्यतमदम्भेन R. 2, 51, 1. 86, 2. अदम्भ-वृत्तयः सर्वे HARIV. 4137. Personif. PRAB. 19, 3. ein Sohn des Adharma von der Mrshā BHĀG. P. 4, 8, 2. als Beiw. Çiva's ÇIV. Die Bed. verleszendes, hochfahrendes Wesen (vgl. दम्भोद्भव) scheint das Wort in der folg. Stelle zu haben: दम्भभिमानतीक्ष्णानि न कुर्वति विचक्षणः $\text{MĀRK. P. 34, 46. Vgl. ऋ. — 2) Indra's Donnerkeil (vgl. दम्भोलि) ĠĀṬĀDH. in Verz. der Oxf. H. 191, b, 1.}$$

दम्भक (wie eben) adj. am Ende eines comp. betrugend, hintergehend: लोक° $\text{M. 4, 195. — Vgl. काम°.}$

दम्भर्या (द° + च°) f. Betrug, Heuchelei H. 379.

दम्भन (von दम्) 1) adj. am Ende eines comp. in Nachteil versetzend, bewältigend; s. अमित्र°, सपत्न°. — 2) m. das Betrügen, Hintergehen: दम्भनार्थं च लोकस्य MBH. 12, 2111. कुर्वन्त्रीप्रददम्भनम् M. 4, 198.

दम्भन् (von दम् oder दम्) adj. subst. betrügerisch zu Werke gehend, Betrüger, ein unwahrer Mann $\text{JĀĠN. 1, 130. स्वार्थमुत्सृज्य यो दम्भो सत्यं ब्रूते सुमन्द्धीः PĀṆĀT. IV, 39. अदम्भव n. Aufrichtigkeit, Wahrheitsliebe BHĀG. 13, 7.}$

दम्भोद्भव (दम्भ + उद्भव) m. N. pr. eines gewalthätigen (vgl. दम्) Königs, der zwei Einsiedler einst bekämpfte, dabei aber den Kürzeren zog, MBH. 5, 3473. fgg. 1, 227. 508. 2, 877. $\text{KĀM. NĪRIS. 1, 57.}$

दम्भोलि m. Indra's Donnerkeil $\text{AK. 1, 1, 4, 43. H. 180. ĠĀṬĀDH. in Verz. d. Oxf. H. 191, b, 3.}$

1. दम्य (von 1. दम्) 1) adj. zum Zähmen bestimmt, abzurichten $\text{M. 8, 146. — 2) m. ein junger ausgewachsener Stier, der aber noch gezähmt, abgerichtet werden muss, AK. 2, 9, 62. H. 1260. दम्यगोयुग MBH. 12, 6590. सुमंभौ तु तौ दम्यौ दमनायाभिनिःसृते 6591. fgg. शकटं दम्यसंयुक्तम् 13,}$